חכילה בשעה שנותן לבליו של ב"ה וכדרי זה לא יתן: **בא** היה משמר ד' וה' עריומות ' כבר נתבאר דהשמר בדבר תלוש כגון עריומות לאוכל מכל מדינה: **כב** היה עושה בחאנים לא יאכל בענבים כו' ג"ז נדרש ממ"ם ואל כליך לא תתן ממה שאתה נותן לבליו של ב"ה אתה אוכל: **כג** נמקום היפות · הכל תשמע דר"ל בעשוה בענבי' יכול למנוע עצמו מלאכול בשעה שהולן שאינו מבוזל כל כך עד שיגיע למקום שמבוזל כל צרכו ומשם יאכל כל שנבו דאלו בשני מינים לא ח"ש ל' יפות דה"ה כל מ' יפה במינו וכראה דה"ה כשסברו לעשות בענבים ותאנים יכול למנוע עצמו מלאכול בענבים כדי לאכול כל שנבו מהתאנים אם ניתה ליה בהן יותר מלא שנבו מינים רגיל אחדם לאכול שנגיהן כי רויתה לבסוף שכיחי עפ"ר: **כד** לא יאכל בגפן אחר כו' · אינעיא הוא בגמרא אי שני ממה שאתה נותן לבליו של ב"ה אתה אוכל וכרי אינו אלו דלמא לא בעינן אלא מתין שאתה נותן ומסיק שם בגמרא למפשט אתעיא מהא דתניא היה עושה בתאני' לא יאכל בענבים הא תאנים ותאנים דומיא דתאנים וענבים דאוכל ואי אחרת עושה בגפן זה אינו אוכל בגפן אחר בגמרא לה אמר רב שמן בריה דרב אידי דמולדת ופירש"י לעולם הרוייהו בעינן מתין וממה ואתי דאצטריך למתני תאני' וענבים ודייקת הא תאני' ותאני' אוכל בתאני' המולדה על הגפן אז גפן מולדה על תאינה ואמוראינן היה עושה במין זה לא יאכל במין אחר ואע"ג דהוה עבוק בשניהן שהרי צריך להבנים ולהפריד הענפים זה מזה כשהוא חוזר ומיהו לא מתין שאתה נותן הוא הא תאני' ותאני' דומיא דהני כגון המולד' על הנרתיה ל"ג להבחין מתיה מהן יאכל דממין שאתה נותן ומתה שאתה נותן עבוק בל"ל רש"י גלמוד מזה שכתבתי דדין מולדת תלוה ע"ג ענבים תלוי בתאינעיא דאם הסיבוק בגפן זה מותר לאכול בגפן אחר שאתה אוכל ח"כ נריכין לפרש הברייתא הכ"ל דקתני היה עושה בתאנים לא יאכל בענבים ודייקינן מינה הא בגפן בגפן מותר לאכול מיירי במולדת וכנ"ל ממילא נלמוד מינה בתאנים וענבים אפי' במולדת אסור אבל אם נאחר שנגע ובגפן מותר אפי' בלא מולדת ח"כ נפ"ן יתפרש הברייתא הכ"ל דקתני היה עושה בתאני' לא יאכל בענבים כפשוטו בלא מולדת הא במולדה י"ל דגם בתאנים וענבים מותר וכיון דלא אתעיא אתעיא אזלינן לקולא הכתנבו ח"כ גם בתאנים ובענבים אי בשעה שהיה עושה בתאנים עבד ואכל מהענבים נראה דלא מפקינן מיניה רק בתאנים מולדת ולא * כמ"ש בשע"ם דבגפן המולדה ע"ג תאנה אז אינה אי אכל מהמולדה מפקינן מיניה ח"ל לע"ד ודוק: **כה** שלא יתבטל ממלאכתו · דבשעה שהוא אוכל ח"ל לו לעשות מלאכתו: כו פת אז דבר אחר כו' · כבר כתבתי בר"ם זה דילפינן מדכתיב ענבים ולא ענבים ודל"ת דסיימו לאתקן להן ע"י מלח אז יהכהנים בחור אז יפרכם ע"ג סלע שע"ז יאכל הרבה: **כז** ואם קנן כו' · דאז לא שייך ה"ט דהרי לא יאכל חלא שיעורו: **כח** למון הענבים כו' · ג"ז כתבתי בר"ם זה דבלאד מדכתיב וחלבת ולא מונן: **כט** להבהב הסנלים בחור אז להפריך ע"ג סלע · גם בענבים שייך תיקון בהבהוב ופריכה ע"ג סלע ותפילו בענבים המוטלין בל נדבן וכ"כ התוס' בשם ר"י המפרסם ומשנדרת לתתיכות קטנות כדי שיוכל לתת לפיו מעט מעט ועמ"ם בפריסה ביטוי קוביה לשם בלל הטוב והמחבר דין איסור הבהוב נהדי אינך דלא יטבל פתו במלח ולא יאכל שהן דברים פשוטים בגמ' לאיסור והבהוב הוא איפשטא דלא איפשטא ובנר מתבאר דבחבעיא דלא איפשטא לא מפקינן ולא מנכינן מאנריה משלי"כ דבדברים הפשוטים לאיסור עפ"ר: ל תפי' אין מתבטל כו' · כגון שאמרו ובניו יעשו לו זה וכנ"ל: **לא** אכילה נסה · ג"ז כתבתי בר"ם זה דבלאד מדכתיב שנבו ולא אכילה נסה: **לב** לבטל פתו בציר · דלא ממעטינן ענבים ולא ענבי' וד"ל בכ"ל אלא שלא יהא הכסבר לתיקון הפירי אבל להסבר הפועל נפשו ע"י טיבול פתו לציר כדי לאכול הרבה לא נתמעט מזה ומותר וכן אוכל הבע"ה לעשות תקנה נגפשו שלא יאכל הפועל הרבה כגון להשקותו יין אחלה וכל כיולא בזה: לג לו שאחר הריני בוטל מעט כו' · קמ"ל בזה דאינו בטלה לעצמו לאוכלו לא אחרי' דבבר זבה בו ויכול ליתנו לאי שירלה וכדעת הי"ל שבתב הטור אבל גם הטור כתב עליו דאינו נראה והטעם דהא דהפועל אוכל אין מבח דהתור' זבח' לו מבח מוספו' שכרו דפועל דאז היה מותר ליתן לאת שלו לאי שירלה אחתה אינה אחר בשאר אתנאי עניים ואסר' אתנאי' ועכנ' שכחה דהורה לפועל במחנים ואחרי' דלא בשעה שנתנו לפיו ולעצמו ועמ"ם בע"ש ומ"ם עליו בהג"ה דלא דק:

אין

ח **כא** ב היה משמר ארבעה או חמשה ערימות של חמשה בני אדם לא יטלא כריסו מאחר מהן אלא אוכל מכולם לפי חשבון: (ד) לא יאכל בגפן אחר כו' · עיין בסמ"ע ס"ק כ"ד עד ולא קמ"ל בגפן

ט **כב** ג היה עושה בתאנים לא יאכל בענבים ד [ה] אפילו שכרו לעשות בשניהם אבל יכול הוא למנוע עצמו מלאכול עד שבגיע **כג** למקום היפות ואיכל ה לפיכך תפועלים עד שלא הלכו שתי וערב בנת אוכלים ענבים ואין שותים תירוש מפני שאין מלאכתן נוכרת בין ו והיה ליה בעושה בכין זה ואוכל בכין אחר ז משהלכו שתי וערב אוכלים בענבים ושותים בתירוש:

י **כד** ח היה עושה בגפן זה [ט] לא יאכל בגפן אחר [ס] ואי אכל לא מפקינן מיניה ט [ו] ולא מנכינן מאנריה · ומיהו גפן שמולדלת על גב חבירתה ושותה באחד מהם יכול לאכול מהשניה:

יא **כה** כ אין רשאי לאכול אלא בשעת עשיית מלאכה ולא שישב ויאכל מנעתי עצמו עד עתה ולא בטלתי לאכול ועל כן אשב עתה ואוכל ומפני תקנת בעל הבית **כה** שלא יתבטל ממלאכתו אמרו חכמים שאחר שגמר מלאכת שורה זו והולך להתחיל שורה אחרת יכול לאכול אף על פי שאינו בשעת מלאכה שטוב הוא לבעל הבית כדי שלא יתבטל:

יב **כו** ל לא יאכל עם הענבים **כו** [יא] פת [יב] או דבר אחר כדי שיאכל הרבה מהענבי ולא יאכל במלח **כז** מ ואם קנין עם ב"ה שיאכל [יג] עד שיעור כך וכך אוכל בין בפת בין במלח בין בכל דבר שירצה:

יג **כח** כ [יד] אסור לפועל **כח** למון הענבים [טו] וכן אסור לו **כט** לתבהב ס השבולים באור או להפריך על גב המלא ל [טז] אפילו אין מתבטל ממלאכתו בהבהוב או בהפרכה:

יד **לא** ע אסור לפועל לאכול ממה שהוא אוכל **לא** אכילה נסה:

טו **לב** ר רשאי הפועל **לב** לטבל פתו * בציר (מ"י לאלוח הילת עכבישה ועניר' הגמ) כדי שיאכל ענבים הרבה ורשאי ב"ה להשקות את הפועל יין כדי שלא יאכל ענבים הרבה:

טז **לג** פ פועל שאמר לב"ח תן לאשתי ובני מה שתיה לי לאכול **לג** ק [יז] או שאמר הריני

מ כ ס"מ בריטב"א דף ל"ג ע"ב
נ שם ס"מ ותשס שם דף ל"ג ע"ב
ס בריטב"א דף ל"ג ע"ב
ע מנחת בדק הבאבל ה היחיד דרב נחמן קטיר רבה בר אמוה שם ל' הטאבל מתני' ב"מ
פ שוה' ושם בריטב"א דרב נחמן ובלא
צ משם ס"מ בשיטת דלמ' פיקפטל שם ומבאר מבי' ומשום הוא אבן דין בל פסיקתא דמחמה
ק ע"כ כרא"ש שם נתקן · משום דלמפוקי מוא בדאמרי' מבי' ובלא בני משבמלא
ר מהגאל בי"ד
ש ר' יחיקש דמתני' שם ובדאמרי' לה רב אשא
ת ביים דרב אידי ב שם ס"ב בשם בשמשה ל שם סי"ב בריטב"א
א שם דף ס' ע"ב
ב בריטב"א שם ובכרא דמתקי שם לה רבא שם מקבן וכמו' מתוספות שם בשם ה"ם ר"ב המשב"ם
ג בריטב"א מהר"ם ר"י
ד בשם בשמ"ה ע"ל אלא אפשטא ודיוק שהמב"ם לפי' לא אבבה בריטב"א שם ובמ' ה"ם שב"ב
ה כל המפרשים
ו בן בגיה הנ"ל בשמ שבן ל"ב
ז בריטב"א שם ר' מ"ל מיוק לה ובדבריב שבבן ובלא
ח בריטב"א שם דף מ"ע ע"ב ובב"ב דיקן ובכ"ם בס"ם
ט בריטב"א שם דף מ"ע ע"ב
י בריטב"א שם ל' מעבשה שם ל"ב ר' ל"ב ע"ב דמלמנתא דתמלה דיקן מיי מיל"ל בתבלא דיקן ובכ"ם הרמב"ם ל"ל שם
יא ל' הרמב"ם שם

טורי זהב

לעצות עמנו פת ואין מיקון בין פירות ובעורים ושאר מיני מלח בדרכו של ב"ה אלי מלאת בכלבלי: ס"ט לאקוח היפות כו' יפה כתב הסמ"ע ה"ה בתאני' ובענבי' יכול למנוע עצמו עד הסוף הני וז"ל שיאמר מלאכול עד שיגיע פעולתו נמין הכ' ואז יאכל כדי שבעו ובס"ם הבין דעת הסמ"ע שאף בשעת עבודת מין לא יאכל עמין הכ' ע"כ אלא ע"ז אבל נאחת לא כיון הסמ"ע בדבריו אלא בס"ם (סי' קפ"ו) (סי' נפ) שמולבת כו' נתה שאלא הסמ"ע ס"ק י' [כ"ל] על רש"י בתאני' ותאני' ובענבי' בשולל כלע"ל שהדין עם רש"י דבשני מיני' אף בשולדת ס"ע לא אקיים

ביאור הגר"א

ס"ל הטור ובע"י: [ח] אפי' שכרו כו' · כמש"ו לעיכך כו': [ט] ואי כו' · בשיטת הרמב"ם בספק מומה: [י] ולא כו' · ענבים"ג ובמש"ם ס"ז ס': [יא] פת כו' · פ"ש ע"ב: [יב] או דל"ל · שם ס' ב' ס"ז ב': [יג] עד שיעור כו' · חיים סל"ה קונין · ר"ח ס' ו': [יד] אסור כו' · פיז ב': [טו] וכן כו' אז כו' · בריטב"ן ס"ט ב' לא יהבהב כו': [טז] אמי' · בעיה שם ולא איפשטא: [יז] (ליקט) אי אחר · בטור כ' דיש מתירין בכה"ג ודוא דעת הרא"ש שם ל"ה לדידיה כו' והוא אלא עיין